

Girls DE WOEDE VOORBIJ

Lena Dunham doet ook in de laatste aflevering van *Girls* wat je moet doen in een nihilistische maatschappij waarin alle traditionele pijlers zijn verpulverd: zich uitspreken. Als schrijfster, als vrouw.

DOOR SANDRA HEERMA VAN VOSS

Eerst een confessie: ik heb *Girls* niet gevolgd, maar gebinged. Toen auteur en actrice Lena Dunham in 2012 bliksemsnel naam maakte en haar geesteskind in de krant werd bewierookt door veel jongere journalistes, concludeerde ik licht verzuurd dat mijn tijd er wat vrouwenseries betreft kennelijk op zat. Ik was vijftien jaar ouder dan de doelgroep van *Girls*, geen downloader en geboeider door oude films en boeken dan door de zoveelste tv-hype. Jaren eerder had ik bovendien mijn hart voorgoed verpand aan *Sex and the City* (hieraan: SATC), de oerserie over een vriendinnenkwartet in New York die nu werd afgeserveerd als 'over-the-top' en tuttig, maar waarvan sommige afleveringen voor mij nog altijd rijpen als goede wijn.

Inmiddels heb ik alle afleveringen van *Girls* bekeken, op de twintigers-manier: in avond- en nachtsessies van minstens twee afleveringen per keer. Heb ik gelachen? Zeker. Gegrinnikt vooral: *Girls* drijft op de snelle, sarcastische verbale humor van Woody Allen. Verveeld heb ik me ook. De visuele prikkels waar SATC zo in uitblonk ontbreken in *Girls*; kleding, appartementen en zelfs het straatbeeld worden zes seizoenen lang zo een-tonig hipster en quasi-nonchalant in beeld gebracht dat ik naar glitter en kleur begon te snakken. Bovendien gaat *Girls* over wel érg weinig. In *Seinfeld* en *Curb Your Enthusiasm* waren de plots ook minimaal, maar daar werd het moeilijk doen om niets tot kunst verheven; *Girls* fladdert maar door, in een zelf-reflecterende bubbel waaraan je je moet overgeven wil je geboeid blijven door de levens van Hannah, Marnie, Shoshanna en Jessa. De lange, ongemakkelijke seksscènes golden

in de VS als controversieel – Dunham is er vilein op aangevallen, zeker als haar personage Hannah een van de deelnemers was – maar wie een beetje thuis is in hedendaagse arthouse-cinema zal er niet enorm van opkijken.

Kinderlijke mannen

Onderliggende reden voor de woede die *Girls* veroorzaakte was vermoedelijk het nihilistische maatschappijbeeld dat eruit spreekt. Alle traditionele pijlers zijn verpulverd. Er zijn geen (of nauwelijks) vaders, geen banen, geen ontzagwekkende leraren of bazen. Je literaire idool haalt als je even niet oplet zijn piemel uit z'n broek. Je vader blijkt gay. Je moeder is een neuroot die je voornamelijk stress bezorgt. Seks is ongemakkelijk geworstel met kinderlijke mannen die je vaak al de volgende ochtend liever kwijt dan rijk bent.

Waar de personages uit SATC, *Friends* en *Seinfeld* nog razend konden worden over vermeend onrecht dat ze door hogere machten werd aangedaan, zijn de *Girls* en hun (vaak nog geestiger) mannelijke vrienden de woede voorbij. Ray (een fijne bijrol van Alex Karpovsky) heeft 'gewoon geen zin' om zijn proefschrift af te maken en runt een coffeeshop, acteur Adam (Adam Driver, ook fijn) schaamt zich kapot als hij eindelijk een keer op tv is. Fans van *Girls* herkenden zich in dit gebrek aan illusies en het ontbreken van kaders en regels; critici werden er boos om.

Het publiek van *Girls* bleef te beperkt om de discussie lang levend te houden, en of de serie over tien jaar nog relevant is zal de tijd leren. Zeker is dat we meer gaan horen van drijvende kracht Lena Dunham zelf. Mijn – wellicht te sombere – prognose luidt dat haar voor showbizz-wetten uitzonderlijk gemiddelde fysiek geen school zal maken. Op tv en in de bioscoop verstrakken en versmallen gezichten en lichamen nog altijd voor onze ogen, en naarmate overgewicht in het

Westen oprukt als grootste bedreiging voor de volksgezondheid zal onze bereidheid om ook op het scherm mollige mensen te zien vermoedelijk eerder af- dan toenemen.

Renaissance-woman

Maar Dunham heeft meer te bieden dan haar (overigens appetijtelijke) kont. Ze heeft iets te zeggen. Mits in toom gehouden door sterke medewerkers als de cast en crew van *Girls* kan ze verder opbloeien, niet als 'stem van een generatie' maar als de belichaming van ons tijdsgewricht: een *renaissance woman* die schrijft, acteert, regisseert en alles wat ze hoort, ziet en meemaakt in een spervuur van woorden weet te gieten. Haar wereldbeeld is blank, elitair en beperkt, ze kan zeuren en hameren, maar ze ontploft vooralsnog van energie en ambitie om... om te praten, om zich uit te spreken. Als schrijfster, als vrouw. Het feit dat ze zich volmondig schrijfster noemt is al een stap voorwaarts; Carrie uit SATC deed altijd even wegwerpend over haar succes als columniste. Dunham vindt zichzelf gewoon goed en laat haar dwingende, feministische stem het liefst schallen.

"You must have an ass-deep Google-alert on yourself", zegt ze bij monde van Hannah tegen de narcistische schrijver Chuck Palmer (Matthew Rhys), in de beste aflevering van het zesde en laatste seizoen. Hannah heeft haar voormalige held online aangevallen op zijn vermeende seksuele roofzucht, en nu dient hij haar bij hem thuis van repliek, in een zinderend twistgesprek waarin dader en slachtoffer even snel van rol wisselen als in een toneelstuk van David Mamet. Dit mag, nee móet gezien worden door elke vrouw met creatieve ambities.